

David Harrower

MESSEN IN HENNEN

Vertaling Tom Kleijn

PERSONEN:

JONGE VROUW, een landarbeidster

PONY WILLIAM, een ploeger

GILBERT HORN, een molenaar

© David Harrower 1995, Casarotto and Associates Ltd, Waverley House, 1-12 Noel Street,
London WF 8GQ,

Copyright © Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 2000

SCENE EEN

Op het platteland.

Boerenhuisje aan het eind van een dorp. Avond.

JONGE VROUW

Ik ben geen akker. Hoe ben ik een akker? Wat is een akker? Vlak. Nat. Zwart van de regen.
Ik ben geen akker.

WILLIAM

Heb ik nooit gezegd.

JONGE VROUW

Je zegt dat ik een akker ben zoals ik hier zit.

WILLIAM

Zei dat je net een akker was.

JONGE VROUW

Je zei dat ik een akker ben zoals ik hier zit.

WILLIAM

Zei dat je net een akker bent. Net een akker.

JONGE VROUW

Is hetzelfde.

WILLIAM

Helemaal niet, vrouw.

JONGE VROUW

Als ik net als een akker ben, moet ik een akker zijn.

WILLIAM *(lacht)*

Hoeft niet een ding te zijn als je net als het ding bent.

JONGE VROUW

Hoezo?

WILLIAM

Hoef je gewoon niet.

JONGE VROUW

Ben ik andere dingen? Vuur?

WILLIAM

Ik heb modder in plaats van voeten. Kan ze niet voelen.

JONGE VROUW

.... Schoen? Bed? Deur?

WILLIAM

Daarom zeg je het ... Net als.

JONGE VROUW

Heb ik nog nooit gehoord.

WILLIAM

Net als, vrouw. De maan is net als kaas. Net als kaas. Maar is ze niet.

JONGE VROUW

Ben jij daar boven geweest? De maan is de maan. Waarom is ze net als kaas?

WILLIAM

Wordt altijd gezegd. (*Hoort iets.*) Wat is dat? De paarden?

JONGE VROUW

Dus is kaas net als de maan?

WILLIAM

Hmm. Ik ga 'ns naar ze kijken. Er is iets mis.

JONGE VROUW

Is kaas net als de maan?

WILLIAM

Ik weet meer dan jij.

JONGE VROUW

Weet ik.

WILLIAM

Jij bent net als ieder ding dat ik wil. Ik zeg dat je net als een akker was. Jij was net zo, toen je daar zat. Nu niet. Het is weg. Je bent niet net als die akker zoals je nu zit.

JONGE VROUW

Ik zeg je wat ik net ben. Ik ben net als niets anders dan ik.

WILLIAM

Jij bent goed gebouwd.

JONGE VROUW

Jij bent goed gebouwd.

WILLIAM

Goed gebouwd ja. Beste van het dorp.

JONGE VROUW

Is dit akker? (*Hij betast haar.*) Zeg. Is dit akker?

WILLIAM

Jij hebt de akker niet gezien.

JONGE VROUW

Die ene akker?

WILLIAM

Niet veel in het dorp kennen hem.

JONGE VROUW

Waar is hij?

WILLIAM

Ver weg.

JONGE VROUW

Ik werk overal op akkers.

WILLIAM

Die kant op.

JONGE VROUW

Ben ik al geweest.

WILLIAM

Hij is het verste weg. De laatste akker.

JONGE VROUW

Ik heb elke akker gezien die er is.

WILLIAM

Het is een goede akker. Goede afmeting. Nog nooit van mijn leven heb ik meegemaakt dat ie me bedroog of koppig was of wrokkig was zoals de andere. Is geschapen voor een man, een paard en een ploeg. Is vlak en goed tot het einde waar hij oploopt, maar niets wat je moe maakt. De grond is goed en rijk - dus het koren groeit er vanzelf. Als hij braak ligt, is het gras wat erop groeit ook goed en het lekkerste van heel de buurt. Paarden vertellen je dat nadat ze gegraasd hebben. Begrijp je het nu, vrouw.

JONGE VROUW

Ik zal er eens naar toe lopen. 'k Loop terug en vertel wat ik heb gezien.

WILLIAM

Ik moet me wassen voordat ik naar de paarden ga.

JONGE VROUW (*in het weggaan*)

De kaas die de andere vrouwen maken is net als de maan. Mijn kaas is net als kaas.

WILLIAM

Vroeger lag ik daar eens en de paarden waren rustig om me heen aan het grazen. Op een keer keek ik op en alles wat mijn lichaam was, was binnenste buiten gekeerd. Alles wat ik ben op een cirkel van gras, ver weg. Rood. Nat. Konijnenharten vermengd met koeienspuug. Ik heb er nooit iets van verteld. Wolken damp kwamen van me af, net zoals een nieuw paard dat ik eruit trek in december. Bijna weg nu, dat. Voor het donker werd, bracht ik ze naar het dorp terug, in de stal, met die akker nog steeds in mijn hoofd. Waarom

was mij dat overkomen? Was nog maar een jongen. Had heel mijn leven op die akker kunnen blijven als ze me gelaten hadden. De modder stinkt.

SCENE TWEE

Open veld.

JONGE VROUW komt op met een mand.

JONGE VROUW

De wind waait. De zon schijnt. Het koren groeit. De hemel - ... De vogel - vliegt. De wolken - ... De boom ... Wat? Staat. De boom staat. De hemel - ... de hemel - ... Het konijn rent. De wolken - ... rennen? ... groeien? De bladeren aan de boom - ... hangen? De hemel - ... De hemel - ...

SCENE DRIE

Akkers.

WILLIAM in hemdsmouwen, eet. JONGE VROUW zit. Tussen hen in de open mand.

WILLIAM

Ben je ziek?

JONGE VROUW

Nee.

WILLIAM

Koorts?

JONGE VROUW

Nee.

WILLIAM

Wat dan? Er is iets met jou.

JONGE VROUW

Niets.

WILLIAM

Ik heb je gezien.

JONGE VROUW

Toen ik hier naartoe liep. Met eten voor jou en het ploegpaard.

WILLIAM

Heb je daar zien staan. Wat was je aan het doen?

JONGE VROUW

Ik keek. Ik keek naar ...

WILLIAM

Wat ...?

JONGE VROUW

Ik zag een ... een poel, een poel waar je de aarde onder kunt zien. Een poel met helder water na een regenbui. Je ziet de barsten in de aarde daar. Je ziet vogelpoten. Je ziet de zon schijnen. Heb je daar een naam voor?

WILLIAM

Poel.

JONGE VROUW

Nee. De echte naam.

WILLIAM

Echte naam is poel.

JONGE VROUW

Hoezo?

WILLIAM

Als je ergens heen loopt, loop je er rechtstreeks naartoe, vrouw. Lopen en niet stilstaan.

JONGE VROUW

Een poel is donker, modderwater. Zie je niets in. Wat was het wat ik zag? Helder glinsterend water. Wat was dat?

WILLIAM

Poel. Nog altijd poel. Wat ik zei. Donkere poel, heldere poel. Is hetzelfde.

JONGE VROUW

Dingen veranderen iedere keer als ik er naar kijk.

WILLIAM

Sommige wel. Sommige niet. Houd je maar aan wat je weet. Dat is het beste. Niet stil blijven staan en kijken. Het dorp zal het zien. En erover praten. Je weet hoe dit dorp is.

JONGE VROUW

Ik weet niet veel. Weet niet genoeg. Als de wind zo doet met een boom ... (*Schudt zichzelf*). Wat is dat? Is daar een naam voor? Waarom doet hij dat? Je kunt recht onder de bladeren kijken dan. Weet niet of je wel mag kijken. Wat is dat?

WILLIAM

Je zult ze nog wel leren. Je komt er nog wel achter. Twijfel je aan God?

JONGE VROUW

Nee. 'k Twijfel nooit aan God.

WILLIAM

Je bent nog jong, daarom. Ik niet. Je kom er nog wel achter. Hoor je me? Genoeg nou. Wat heb je vanmorgen gedaan?

JONGE VROUW

Toen je weg was, heb ik twee hennen geslacht en de rest te eten gegeven. Ik heb er eentje geruild voor een zak zout; de andere heb ik boven het vuur gehangen om te drogen. Ik heb vier aardappelen uit de grond getrokken en ze gewassen. Ik heb vers water uit de put gehaald. Ik heb een kaars gegoten van de laatste talg. Ik heb een mes op de vloer laten vallen. Ik heb een huid gelooïd. Ik heb stenen in boter gekookt en de jus bewaard. Ik heb een deken voor ons winterbed gewoven. Ik heb mijn haar gekamd om te kijken of ik luizen had. Ik ben op mijn knieën gevallen en heb gebeden. Ik heb naar mijn handen gestaard. Ik heb eten gebracht voor jou en het paard.

Hij eet door, trekt zijn wenkbrauwen op bij het gevallen mes, kijkt naar het paard.

WILLIAM

We hebben elkaar hard afgebeuld sinds zonsopgang. Eet jij niet?

JONGE VROUW

Ik kijk naar jou. Is beter. Je eet als een paard.

Hij imiteert een kauwend paard - griezelig echt. Ze lacht.

WILLIAM

Hier zou ik nog meer van kunnen eten. Dat is een ding dat je bij iedereen vindt. Iedereen eet graag. Ben nooit een man of vrouw tegengekomen die niet graag at. Ook die in andere streken, die doen het graag.

JONGE VROUW

Zit dat in je hoofd als je ploegt? Zie je dat? Andere plaatsen. Andere mensen. Die aan het eten zijn.

WILLIAM

Alle ploegers worden het moe steeds maar naar de aarde te kijken. Zwart. Krijgen ze pijn van aan hun rug en hun nek. Als ze naar links of rechts kijken, vallen ze. Ik kijk omhoog naar de hemel. Maar daar ik krijg pijn van in mijn nek en mijn ogen.

JONGE VROUW

We mogen niet te lang omhoog kijken. Onze gezichten zouden boven op ons hoofd zitten, plat, als we dat mochten.

WILLIAM

Weet ik.

JONGE VROUW

God houdt ieder ding in de gaten. Hij ziet ieder ding. Hij heeft een naam voor ieder ding.

WILLIAM

Klopt. Onze gezichten zitten hier, aan de noordkant, om recht voor ons uit te kijken.

JONGE VROUW

Daar is alles waar we naar moeten kijken tussen onze aarde en Zijn hemel. Ik ben blij dat wij 't zijn.

WILLIAM

Blij dat wij wat zijn?

JONGE VROUW

Blij dat wij getrouwd zijn. Als ik niet met jou was getrouwd, was ik met iemand anders getrouwd, maar dat zou niet hetzelfde zijn. Zei ik meteen toen ik je zag.

WILLIAM

Schenk me wat melk in.

JONGE VROUW

Hou ervan om je pik te kussen.

WILLIAM

Hier. Eet.